

Theses of doctoral (Ph.D.) dissertation

**ART EDUCATION WITHIN AND BEYOND THE
WALLS OF THE UNIVERSITY**

**Art, art-theoretical and art supporting pursuit of
arts professors and teachers at Debrecen University
between 1914 and 1949**

Viktória Tamusné Molnár

Supervisor: Dr. Magdolna Rébay

UNIVERSITY OF DEBRECEN

Doctoral School of Human Sciences

Debrecen, 2016.

1. The goals of the thesis, the circumscription of the theme

A great number of celebrations and meetings, conferences and concerts have been organised recently to commemorate the centennial of the foundation of Debrecen University. In addition, a great many of historical researches have begun to explore the history of the jubilant institutions and the works of their prominent personalities. The present dissertation belongs to this stream of research. University history and publications in the field have served as a theoretical basis to our work¹, and we searched for novelties and primary sources which had not been researched before. Being a lecturer of Debrecen Reformed Theoretical University I have found it obvious to research the field in the sense that the Reformed College of Debrecen was the ‘cradle’ of Debrecen University founded in the first third of 20th century with great difficulty. The Reformed College was not only the ‘cradle’ of the institute but also the carrier of its spiritual heritage and the supporter in its development. The research antecedent of theme selection was our thesis written on Educational Sciences Master Degree Program, in which we studied the pursuit of the first professors of Debrecen Pedagogical School (Béla Tankó, Gyula Mitrovics, Sándor Karácsony) in aesthetic education and artistic public life. This dissertation makes an attempt to draw a complex portrait of those lecturers, whose professional career has poorly or not been researched before from this respect. The scientific significance of the dissertation comes from the new approach towards researching university arts professors’ works and overall pursuit.

The main aim of the dissertation is to highlight and analyse arts professors’ artistic, art patronizing and public pursuit during their teaching profession in the first period of university education. In the dissertation we make an attempt to summarize and synthesize culture-historical and aesthetic achievements accomplished by teacher members of university arts departments, educational workshops and urban intellectual and art circles. 1948-49 academic year brought a significant turning point in Hungarian tertiary education as well as in the university life of Debrecen, therefore the timeframe of the dissertation covers the period from the beginning of the Arts Faculty of the university until the formation of the new faculty structure after World War II.

¹ Mudrák József: A Debreceni Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának története (1914 – 1949); Orosz István, Barta János (szerk.): A Debreceni Egyetem története 1912-2012; Papp Klára (szerk.): A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karának története I., benne Kerepeszki Róbert: A Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Kar, 1912–1929; Papp László: Amikor a Nagyerdő még a Bem térig ért... Emlékek a 100 éves Debreceni Egyetemről, különös tekintettel a Tisza István és a Kossuth Lajos Tudományegyetemekre (1912-2012).

The first half of 20th century saw artistic activity in several departments of the Arts Faculty mainly in education and as supplementary activities. On the basis of our approach we follow the next classification of branches of art: dance, music, fine arts, architecture, applied arts, literature, theatre, photography and cinematics. We wish to introduce and discuss creative and/or supporter attitudes towards the above mentioned well-separable areas of art in the life-works. As far as literature is concerned, we concentrate on fine literary creative activity as opposed to literary history activities.

The role and significance of aesthetic, art-theoretical contents and art-historical knowledge in the formation of students' attitudes mediated through education is discussed in a separate section. At a number of organisational units of the Arts Faculty we have found teachers and several professors among them who had been experts not only in their own discipline but in one or more branches of art as amateur creators, performers or devoted supporters of artists.

The significance of Béla Tankó, Gyula Mitrovics, Sándor Karácsony, teachers of Debrecen School of Pedagogy, is outstanding in this regard therefore we discuss their contribution to art-aesthetic education and its role and place in their life-work in one section. Debrecen School of Pedagogy has always played an important role among the other Hungarian schools of educational science whereas there have been periods in our history when pedagogical views had established at Debrecen University were of countrywide significance. Large-dimension, completely covering, synthesizing research on the performance of Debrecen School of Pedagogy started in 2003, and the findings have been published in a few volumes. We joined the research led by Prof. László Brezsnyánszky called *"Debrecen School. Pedagogical – teacher-training trends and their representatives in historical context"* (OTKA, record number: K62593) at the Institute of Educational Sciences at Debrecen University.

The majority of the first arts professors at the university respected art or aesthetic education in their life-work having regarded it as an important factor in personality development, i. e. in the process of education. With their 'out-of-university' activities the teacher personalities we deal with in our dissertation all had an outstanding impact on making the city's cultural life more colourful and program choice wider. Therefore our research findings enrich the so far unrevealed or partly revealed culture-historical, culture populariser and art supporting activity not only of university arts professors but that of arts departments, workshops and urban intellectual circles.

In our research the key consideration was that at the beginning of 20th century to what extent university elite was socially expected to be involved actively in cultural and art life or active participation in art was random, isolated, private interest. The questions we considered to be crucial for this would include:

1. Were private docents expected to have perfection in art, which strengthened their new 20th century public position? Was it a special interest to deal with the questions of art education in their career or all arts professors were involved in this activity as a tendency?
2. How did theory of art appear in university curriculum? Did it belong to mainly one department or several departments, or possibly there were teachers who taught only art subjects?
3. In our research we also wanted to answer the question if there was a relationship in the examined period between students' choice of thesis themes and the art-aesthetic subjects and contents taught by teachers of arts faculty. Whether only those teachers tutored research with art subjects who taught art or among the tutors we can find teachers who were merely personally engaged in the theme? Within what subjects did the students write the most theses and with what results? What professions did these students choose for themselves after graduation? To what extent have their career been determined by art education?
4. It is of high priority to clarify what public forums and events provided opportunities for university teachers to display their work or show their performances, and to patronize artists financially and morally. In what kind of art societies or associations, university or out-of-university organizations did they play an active role either as a leader or other position-holder? What branches of art were the teachers in our research involved?
5. What was contemporary cultural life of the city like? How was it affected by university teachers' public art activities? What was the audience of Debrecen like? Was it conservative or progressive and open-minded? What place did they take in contemporary Hungarian culture?

2. Methodology and different approaches, sources

Throughout the research qualitative methods were used in data collecting. We conducted historical and ideological research with biographic methods to explore the art activity of the

university teachers and professors involved in the research. We regarded Debrecen School of Pedagogy as the main source and having found that there were several other teachers on the Arts Faculty who were actively engaged in art we expanded the research into other departments of the Arts Faculty, furthermore, out-of-university events and organizations. All kinds of art activities which had been specified among the aims of the research i. e. fine literature, music, dance, visual arts, theatre, architecture, applied arts, photography and cinematics were examined as a medium. Art collecting, art patronizing activities and taking roles in art and public life were examined as well. Accordingly, 18 arts professors' career was analysed altogether from theoretical and practical aspects of art, namely Béla Tankó and János Mata, who had researched and educated Philosophy, Gyula Mitrovics and Sándor Karácsony teachers of Pedagogy, János Hankiss, Géza Juhász and Ákos Koczogh Literature professors, Nándor Láng and István Járdányi-Paulovics professors of Archaeology, Jenő Gerlőtei professor of French Literature, Kálmán Gáborjáni Szabó and Zoltán Kádár teachers of History of Art, Béla Pukánszky, who taught German Literature, Rezső Berei Soó, professor of Botany, Imre Csenki, who taught and researched History of Art and last but not least Gábor Lükő, who did the same in Folklorism. Taking part and publishing in art public life were the main activities of Tankó, Mitrovics, Hankiss, Pukánszky, Soó, Mata and G. Szabó while it was an additional activity for the others.

With the help of document and content analysis we described how Debrecen Reformed College worked, how Hungarian Royal University of Debrecen was born on the grounds of it and how the assignee institutions of the university were established. With the same method we discussed the activity of cultural and art organizations inside and outside the university, analyzed the documents written by and about the concerned teachers of Arts Faculty. The messages of the works and the educational principles the authors represented and handed down have also been examined. Describing Béla Tankó, Gyula Mitrovics and Sándor Karácsony, the professors of the initial period of Debrecen School of Pedagogy we followed a certain algorithmic structure of content: early life, ideology, career in education, aesthetic principles and assessment of the career. To collect data about the foundation, history, operation and outstanding personalities of Debrecen Reformed College and Debrecen University we studied primary sources such as personal documents, manuscripts, relational, friendly and discipular memoirs having found in the archives or being in the property of relatives together with university almanacs and records. We have also attempted to read and elaborate the documents of personal inheritance left, criticisms, reviews and jubilee studies written by colleagues and contemporary scientists. These primary, often previously not

researched, sources were obtained from the Manuscript Collection and the Collection of Microfilms and Photographs of National Széchényi Library, Arts and Science Library of University and National Library of Debrecen University, the Archives of Diocese of Trans-Tisza Region, Hajdú-Bihar County Archives of the National Archives of Hungary, the Collection of Local History of Méliusz County Library and the manuscripts of the Collection of Literature and Fine Arts of Déri Museum. Relying on these sources we have found former students and family members, whom then we interviewed and corresponded with.

To select and discuss literature review of the field we applied secondary sources, which were the following: collected works about the antecedent and establishment of Debrecen University, up to the present published or collected works, articles, studies and initially university later national publications about the professors' professional career, with special emphasis on the books published in honour of the centenary. Additional secondary resources were books and publications on the history of Debrecen Reformed College, publications and study collections of Debrecen School of Pedagogy having been published hitherto and relevant doctoral dissertations.

3. New scientific results of the dissertation

In this dissertation we discuss the significance of art creator, art theory educator and art patronizing activities of professors and teachers, who worked at the Arts Faculty of Debrecen University between 1914 and 1949. We claim that these arts professors and teachers having been the members of the examined organizations and associations belonged to the governing boards of the city's public and art life (often in several organizations simultaneously). However, there were deep and meaningful friendships and serious professional conflicts at the same time within this community.

On the basis of the results, the fact that Debrecen arts professors taught Art has proved that the beginning of 20th century at arts faculties could be described as the period of thorough educational freedom: every teacher taught what he wanted, what he believed in. The professors in question were very much likely to find this freedom in teaching aesthetic contents. They did not bolt themselves in the ivory tower of their discipline as their forefathers did in 19th century. We can observe a shift in their role taking in public life as well. Being intellectual leaders they were to occupy positions in social associations, cultural societies. Therefore most of them represented their university at national and international meetings and conferences not only as a teacher but as well as a private person. The roles they had taken provided a number of

opportunities for them to perform in public. Several publications of theirs came out in national and leading local papers, and they frequently gave lectures on fine art, music and literature both formally and informally on Hungary Radio, in the Hungarian State Opera House, Museum of Fine Arts, Déri Museum, Csokonai Theatre, Csokonai Circle, House of Artists or at the public events of Ady Society. Some of them expressed their thoughts and messages in creation, creating works that carried their unique well-recognisable style both in appearance and in content. Others patronized artists in need. Many of them became well-known by citizens as critics.

We researched and presented those out-of-university art and cultural or informing events and other opportunities for performing where the teachers, having been involved in the research, were introduced and reported on the large variety of their activities. These art events and forms of exhibition included the reading sessions of Csokonai Circle, the studies and reviews had come out in Debrecen Review, the exhibitions of Maecenas Association, House of Artists and Ajtósi Dürer Guild, the art events of Ady Society, the lectures and programs of Debrecen Summer School, the exhibitions, art shows in museums and city concerts.

Although teachers of other university departments mediated art contents, it was the lectures of the departments of Philosophy and Pedagogy where art was the most emphasised. It originated from the teachers' interest and special qualification and from their profession in the case of the teachers of Archaeology and History of Art. Therefore we cannot claim in general that all arts teachers mediated aesthetic knowledge in practice. Instead, it was more typical that dealing with theoretical questions of Art in the lectures was a special phenomenon which made the examined university teachers' career more colourful.

The interest in art life has proved to be rather moderate in Debrecen in the examined period. Local artists struggled for their living. The chance of state finance, orders from the city or paid status such as an art teacher was little. This resulted in disappointment among the artists in the city. Hence art organizations and associations had to make increased effort to establish the relationship between the artists and the audience. It was a highly difficult task even for the most dedicated members. Collecting works of art had little tradition in Debrecen so there were few private collectors living in the city and they bought the works of earlier periods. It makes the activity of the few above mentioned university professor even more exceptional. The city as a Maecenas did not exist, it merely provided place for exhibitions, performances and concerts. It was Ady Association with its Literature sessions, Music and Fine Art classes whose impact not only on the local audience but on the audience of the capital city made Debrecen an outstanding cultural centre among the other rural towns.

It has proved to be characteristic of the examined teacher careers that the teachers had contacts with almost all branches of art but did not have personal contacts with all of them. Having analysed their writings, our first impression was that they had mainly published on questions of literature. The reason for that probably was that most of them had been writers themselves. At the same time we have found that the questions of literature and poetry were the most powerful among the other art and ideological questions in the period. In addition to literature, music was near to most professors for several reasons. They regarded it as a form of art capable of mediating the purity of religion on the highest level and in the most effective way. On the other hand, most of them were qualified musicians, played instruments and performed at events such as the Popular College Nights, performances, concerts, city concerts and smaller chamber nights.

On the basis of our research results the significance of the Debrecen School of Pedagogy is remarkable. In addition to his aesthetic lectures at the university Béla Tankó regularly performed at concerts with his university colleagues and students and had talks on the History of Music and Music Aesthetics at the Popular College Nights and the informing lessons of Debrecen Summer School. However, he can be amerced from the respect that he put neither his high-level talks nor his valuable ideas on paper. We could hardly found writings of him. Gyula Mitrovics published fine art exhibition reviews in national papers and regularly opened art shows mainly in Budapest from his young-age period he spent in Sárospatak. As the first head of the Department of Pedagogy, a lecturer of History of Art and a regular presenter of Debrecen Summer School he taught several subjects within aesthetics and history of art even though his aesthetics was behind the times, rather Kantian. Sándor Karácsony, who played on several musical instruments, emphasised the elemental involvement of folk art in the education of the young. Dramatizing played a significant role in his pedagogy. Being a student at Debrecen Reformed College he wrote several poems and plays and he never denied them in spite of the fact that these works were weak and of poor quality. Later, in his secondary teacher years he even directed a play. These three professors were pleased to patronize young beginner or poor artist acquaintances, colleagues and students both morally and financially. One of their patronized was János Mata, who frequently got ex-libris orders from the university.

Another significant result of the dissertation is the aesthetic message of the examined teachers' careers since art creating activity, writings on understanding art and reviews were all elemental parts of these careers. We have found an interesting relationship between these careers: no matter whether they had come from Debrecen or other places, sooner or later they

all became members of those organizations in which the intellectuals of the city gathered, and in these organizations they kept close professional and friendly relationship with each other. Their active role-taking in publishing, scientific and informing lecturing, creating activity played an important role in the cultural life of the city. The fact that Debrecen was regarded as the citadel of Hungarian culture in some branches of art in the period was in great part due to these outstanding personalities.

Analysing several theses written by students at the Arts Faculty we have found that art-aesthetic content in the themes had appeared in a low number, and most of them were born under the supervision of those professors or university teachers who did not lead art courses as their main subject. Those teachers at the same time whose major was art supervised only one or two theses or none at all. Most of them were teacher theses and some of them were justified as doctoral dissertations. University students of the examined period seem to have been unlikely to choose art for their theses since it was a demanding job and needed a high level of self-dependence. Systemizing and examining the syllabuses of the university we have observed that art-aesthetic and art-theoretical courses appeared at more than one department. In the first place we have found courses on philosophy, pedagogy and history of art. The topics of these courses are well traceable in the art theme selection of the theses. Certain courses of the supervisors can be recognised in the titles of the theses. We assumed that art theme selection would reflect their teachers' impact on their studies and had influenced their choice of career and interest after graduation as well. In consequence, we have found little information about such an influence. The reason for this is that our only sources of information were the relatives and writings left. Unfortunately, there is no relevant follow-up research available, either. The teachers who did not give lectures on Art were engaged in art education and instruction out-of-university, in scientific societies.

Consequently, our dissertation presents the multi-various and multidisciplinary activities done by the teachers and professors of the Arts Faculty of Debrecen University at the beginning of 20th century.

References

- Barcza József (szerk. 1988): A Debreceni Református Kollégium története. A Magyarországi Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya. Budapest.
- Breznayánszky László, Fenyő Imre (szerk. 2004): A Debreceni Iskola. Acta Paedagogica Debrecina. A Debreceni Egyetem Bölcsészkar Neveléstudományi Tanszékének Közleményei CIII. Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék. Debrecen.

- Brezsnyánszky László (2005): A pedagógiai tudósutánpótlás a debreceni egyetemen, a húszas-negyvenes évek magántanárai. In: Buda András, Kiss Endre (szerk. 2005): Interdiszciplináris pedagógia és az elvárások forradalma. A III. Kiss Árpád Emlékkonferencia előadásai. Kiss Árpád Archívum Könyvtára, Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék, Debrecen, 131-138.
- Brezsnyánszky László (2006): Folytonosság és megszakítottság a debreceni pedagógiai iskola képző tevékenységében, működésében. In: Buda András, Kiss Endre (szerk. 2006): Interdiszciplináris pedagógia és az oktatás finanszírozása. A IV. Kiss Árpád Emlékkonferencia előadásai. Debrecen. 2006. 299-307.
- Brezsnyánszky László (szerk. 2007): A „Debreceni Iskola” neveléstudomány-történeti vázlata. Gondolat. Budapest. 185-189.
- Fekete Károly (2004): A Debreceni Református Kollégium tanárai az egyetemen. In: Brezsnyánszky László (szerk. 2004): A Debreceni Iskola. Acta Paedagogica Debrecina. A Debreceni Egyetem Bölcsészkar Neveléstudományi Tanszékének Közleményei. Debrecen. Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék, Debrecen. 71-89.
- Fekete Károly (2007/a): A Debreceni Református Kollégium tanárai az egyetemen. In: Brezsnyánszky László (szerk. 2007): A „Debreceni Iskola” neveléstudomány-történeti vázlata. Gondolat. Budapest. 29-39.
- Fekete Károly (2007/b): Karácsony Sándor a teológus szemével, avagy Karácsony Sándor egyháztörténeti jelentősége. In: Brezsnyánszky László (szerk. 2007): A „Debreceni Iskola” neveléstudomány-történeti vázlata. Gondolat. Budapest. 224-235.
- Fekete Károly (2013): Százéves az egyetemi rangú teológiai oktatás Debrecenben. Rectori tanévnyitó beszéd. In: Kustár Zoltán (szerk. 2013): Orando et laborando. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évkönyve a jubileumi 475. tanévről 2012/2013. DRHE. Db. 15-19.
- Fenyő Imre (2004/a): Karácsony Sándor. In: Brezsnyánszky László, Fenyő Imre (szerk. 2004): A Debreceni Iskola. Acta Paedagogica Debrecina. A Debreceni Egyetem Bölcsészkar Neveléstudományi Tanszékének Közleményei. Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék. Debrecen, 2004. 35-40.
- Fenyő Imre (2004/b): Tankó Béla. In: Brezsnyánszky László, Fenyő Imre (szerk. 2004): A Debreceni Iskola. Acta Paedagogica Debrecina. A Debreceni Egyetem Bölcsészkar Neveléstudományi Tanszékének Közleményei. Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék. Debrecen, 2004. 17-25.
- Fenyő Imre (2006): Böhm Károly, a Kolozsvári Iskola értékelméleti filozófiájának hatása a Debreceni Egyetemen. In: Buda András, Kiss Endre (szerk. 2006): Interdiszciplináris pedagógia és az oktatás finanszírozása. A IV. Kiss Árpád konferencia előadásai. 2005. november. Kiss Árpád Archívum Könyvtár Sorozata IV. kötet. Debrecen. 269-279.
- Fenyő Imre (2007/a): Arcképvázlat Karácsony Sándorról (1891-1952). In: Brezsnyánszky László (szerk. 2007): A „Debreceni Iskola” neveléstudomány-történeti vázlata. Gondolat. Budapest. 185-189.
- Fenyő Imre (2007/b): Karácsony Sándor egyetemen kívüli tevékenysége In: Brezsnyánszky László (szerk. 2007): A „Debreceni Iskola” neveléstudomány-történeti vázlata. Gondolat. Budapest. 212-218.
- Fenyő Imre (2007/c): Karácsony Sándor „műhelye” a Debreceni Egyetemen In: Brezsnyánszky László (szerk. 2007): A „Debreceni Iskola” neveléstudomány-történeti vázlata. Gondolat. Budapest. 201-211.
- Fenyő Imre (2007/d): Tankó Béla, a Debreceni Egyetem professzora (1876-1946) In: Brezsnyánszky László (szerk. 2007): A „Debreceni Iskola” neveléstudomány-történeti vázlata. Gondolat. Budapest. 170-180.

- Fenyő Imre (2015): A debreceni egyetem identitásteremtő aktusai 1914-1944. In: Kozma Tamás és mtsai (szerk. 2015): Tanárképzés és oktatáskutatás. HERA évkönyv 2014. Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete (HERA), 185-203. <http://hera.org.hu/wp-content/uploads/2015/05/HERA-k%C3%B6tet-2014-v%C3%A9gleges.pdf>.
Letöltés: 2015. július 1.
- Gosztonyi Ferenc (2008): A magyar művészettörténet-írás története (1875-1918). A „Pasteiner-tanszék”. ELTE BTK Művészettörténeti Doktori Iskola. Budapest. Doktori disszertáció. <http://doktori.btk.elte.hu/art/gosztonyiferenc/diss.pdf> (letöltés: 2016. február 4.)
- Gosztonyi Ferenc (2012): A Pasteiner-tanítványok. *ars hungarica*. XXXVIII. évf. 1. sz. 11-71. <http://real-j.mtak.hu/4967/1/Ars%20Hungarica%202012.pdf> (letöltés: 2016. február 4.)
- Győri L. János (2006): „Egész Magyarországnak és Erdélyiségnek...világosító lámpása”. A Debreceni Református Kollégium története. Tiszántúli Református Egyházkerület. Debrecen.
- Holik Ildikó Katalin (2006): A tanárképzés gyakorlati műhelyei. A gyakorlóiskolák tanárképzési szerepének vizsgálata. Doktori (PhD) értekezés. DE BTK Humán Tudományok Doktori Iskolája. Debrecen. <https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/79518/ertekezes.pdf?sequence=6>
Letöltés: 2015. március 15.
- Kerepeszki Róbert (2014): A Bölcsész- és Történettudományi Kar, 1912–1929. In: Papp Klára (szerk. 2014): A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karának története I. Debreceni Egyetem BTK, Debrecen. 11-66.
- Köves Szilvia (2009): A hazai rajzoktatás története (1777-1944) kortárs nevelési és művészeti irányzatok tükrében. PhD-disszertáció. ELTE Neveléstudományi Doktori Iskola. http://ppk.elte.hu/2009/images/stories/_UPLOAD/DOKUMENTUMOK/Nevelstudomany_PhD/2009/koves_szilvia_disszertacio_2009.pdf. Letöltés: 2011. április 20.
- Mudrák József (2005/a): A Debreceni Egyetem volt Régészeti Intézetének története és előzményei (1914-1952). In: Hollósi Gábor (szerk. 2005): Közlemények a Debreceni Tudományegyetem történetéből. 1. kötet. DE BTK Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola. Debrecen. 4-20.
- Mudrák József (2005/b): Pályatételek és pályamunkák a bölcsészettudományi karon In: Hollósi Gábor (szerk. 2005): Közlemények a Debreceni Tudományegyetem történetéből. 2. kötet. DE BTK Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola. Debrecen. 41-56.
- Mudrák József (2012/a): A Debreceni Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának története (1914 – 1949). Egyetemi Kiadó. Debrecen.
- Mudrák József (2012/b): Egyetemalapítási tervek és a Debreceni Tudományegyetem megalakulása. In: Orosz István, ifj. Barta János (szerk. 2012): A debreceni egyetem története 1912-2012. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen. 41-55.
- Mudrák József (é.n.): Paulovics István a Régészet élén 1944-ig. <http://www.jardanyi.hu/J.%20P.%20I/Paulovics%20Istvan%20%20Mudrak%20Jozsef%20tanulmánya.pdf> letöltés: 2014. május 12.
- Mudrák József – Király Sándor (2012): Felépítés, működés, oktatás, tudományos munka. In: Orosz István, Barta János (szerk. 2012): A Debreceni Egyetem története 1912-2012. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen. 57-114.
- Orosz István, Barta János (szerk. 2012): A Debreceni Egyetem története 1912-2012. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.
- Papp Klára (szerk. 2014): A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karának története I. DE BTK, Debrecen.

- Papp László (2013): Amikor a Nagyerdő még a Bem térig ért... Emlékek a 100 éves Debreceni Egyetemről, különös tekintettel a Tisza István és a Kossuth Lajos Tudományegyetemekre (1912-2012) Debrecen.
- Ugrai János (2005): Önállóság és kiszolgáltatottság. A Sárospataki Református Kollégium működése 1793-1830. PhD-értekezés. <https://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/79211> Letöltés: 2015. március 10.
- Vargáné Nagy Anikó (2013): Jausz Béla a pedagógus professzor. Doktori (PhD) értekezés. Kézirat. DE BTK Humán Tudományok Doktori Iskola. https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/177012/Vargane_Nagy_Aniko_Ertekezés-t.pdf?sequence=5&isAllowed=y letöltés: 2015. április 11.
- Vincze Tamás (2011): Karrierutak és iskolateremtés a XX. század első felének magyar neveléstudományában. (Mitrovics Gyula pályájának és szakmai műhelyének kvalifikációtörténeti nézőpontú bemutatása). Doktori (PhD) értekezés. DE BTK Humán Tudományok Doktori Iskolája. Debrecen. <https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/109275/Vincze%20Tam%C3%A1s%20doktori%20%C3%A9rtekezés-t.pdf?sequence=6&isAllowed=y> Letöltés: 2015. március 15.

4. List of publications related to the dissertation and other publications

UNIVERSITY OF DEBRECEN
UNIVERSITY AND NATIONAL LIBRARY

Candidate: Viktória Tamusné Molnár
Neptun ID: NLJ5BT
Doctoral School: Doctoral School of Human Sciences
MTMT ID: 10048848

Registry number:
Subject:

DEENK/113/2016.PL
Ph.D. List of Publications

List of publications related to the dissertation

Hungarian book chapter(s) (4)

1. **Tamusné Molnár V.**: A debreceni egyetemi elit és a művészetek (1914-1950).
In: Elitok nevelése és oktatása. Esetek és összefüggések a 18-20. századból. Szerk.: Kapusi Angéla, Ugrai János, Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 162-174, 2015. ISBN: 9789632870786
2. **Tamusné Molnár V.**: Karácsony Sándor két hű követője: Karácsony hatása Mata János és Lükő Gábor életművére.
In: Közösségi művelődés - közösségi tanulás. Szerk.: Juhász Erika, Debrecen, Debreceni Egyetem TEK BTK Neveléstudományok Intézete, KultúrÁsz Közhasznú Egyesület, Debrecen, 400-415, 2014. ISBN: 9789634737667
3. **Tamusné Molnár V.**: Az ifjúság nevelése Karácsony Sándor, a "nagyhirű professzor" pedagógiájában.
In: Az adhatás gyönyörűsége és a ma öröme : tanulmányok a 70 éves Nanszáké dr. Cserfalvi Ilona tiszteletére. Szerk.: Pinczésné Palásthy Ildikó, Kólcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 52-59, 2010.
4. **Tamusné Molnár V.**: A debreceni rézmetsző diákok önképzőköre.
In: Grafikusművészek Ajtósi Dürer Egyesülete 2000-2010. Szerk.: Tamus István, Grafikusművészek Ajtósi Dürer Egyesülete, Debrecen, 120-125, 2010. ISBN: 9789630800785

Hungarian scientific article(s) in Hungarian journal(s) (5)

5. **Tamusné Molnár V.** Művészeti témájú bölcsész hallgatói dolgozatok a debreceni egyetemen 1914 - 1949.
Educatio. "közlésre elfogadva", 8, 2016. ISSN: 1216-3384.
6. **Tamusné Molnár V.** Mitrovics Gyula esztétikai írásai.
Zempléni Múzsá (Sárospatak). 11 (2), 9-31, 2011. ISSN: 1585-7182.
7. **Tamusné Molnár V.** Az esztétikai nevelés a debreceni iskola első korszakában (1914-1950).
ÓTE tájékoztató. 2010, 159-168, 2010. ISSN: 1589-1488.
8. **Tamusné Molnár V.** Peregrinatio academica. Külföldi egyetemjárás a Debreceni Református Kollégiumban a 16-17. században.
Módszert. Közl. 47 (5), 239-242, 2007. ISSN: 1219-0608.
9. Tamus I., **Tamusné Molnár V.** Rajzoktatásunk megteremtői és jelenlegi művelői.
Módszert. Közl. 41, 162-163, 2001. ISSN: 1219-0608.

Hungarian scientific article(s) in international journal(s) (3)

10. **Tamusné Molnár V.** Debreceni peregrinusok a 16-19. században.
Magiszter (Csíkszereda). 9 (2), 88-99, 2011. ISSN: 1583-6436.
11. **Tamusné Molnár V.** Művészeti közélet a Debreceni Református Kollégiumban.
Magiszter (Csíkszereda). 9, 112-124, 2011. ISSN: 1583-6436.
12. **Tamusné Molnár V.** Szemelvények id. Tankó Béla esztétikai tartalmú írásaiból.
Reform. Szle. 104 (1), 74-87, 2011. ISSN: 0254-4458.

Hungarian conference proceeding(s) (12)

13. **Tamusné Molnár V.** A Debreceni Nyári Egyetem - mint alternatív oktatási szervezet - működése 1927-1949.
In: Interdiszciplináris pedagógia és az oktatási rendszer újraformálása. A IX. Kiss Árpád Emlékkonferencia : előadások. [s.n.], [s.l.], [5], 2016.

14. **Tamusné Molnár V.**: A Debreceni Nyári Egyetem - mint alternatív oktatási szervezet - működése 1927-1949 között.
In: Interdiszciplináris pedagógia és az oktatási rendszer újraformálása : A IX. Kiss Árpád Emlékkonferencia : tartalmi összefoglalók. Szerk.: Buda András, Kiss Endre, Kiss Á.
Archivum Kvt. : DE Neveléstudományi Tanszék, Debrecen, 62, 2015. ISBN: 9789634738411
15. Tamus I., **Tamusné Molnár V.**: Az esztétikai nevelés lehetőségei a tanítóképzésben.
In: A református tanítóképzés múltja, jelene, jövője : [A Debrecenben, 2011. febr. 25-én azonos címmel rendezett konferencia előadásainak szerkesztett anyaga]. Szerk.: Pinczésné Palásthy Ildikó, Kólcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 166-170, 2011.
16. **Tamusné Molnár V.**: Karácsony Sándor gondolatai művészetéről, művészeti nevelésről.
Tanulmányok (Kólcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, Debrecen). 2008/2009, 33-41, 2010.
ISSN: 1217-5692.
17. **Tamusné Molnár V.**: Tankó Béla, a sokoldalú tudós.
Tanulmányok (Kólcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, Debrecen). 2008/2009, 22-30, 2010.
ISSN: 1217-5692.
18. **Tamusné Molnár V.**: Karácsony Sándor és a művészetek.
In: Nemzetnevelés - felnőttnevelés - közművelődés : [Tudományos konferencia és szakmai találkozó Karácsony Sándor és Durkó Máttyás emlékére, Debrecen, 2010.06.24-2010.06.25].
Szerk.: Juhász Erika, Szabó Irma, Csokonai Kiadó : Debreceni Egyetem : KultúrÁsz Közhasznú Egyesület, Debrecen, 128-135, 2010. ISBN: 9789632602264
19. **Tamusné Molnár V.**: Diákviseletek a Debreceni Református Kollégiumban.
Tanulmányok (Kólcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, Debrecen). 2008/2009, 7-12, 2010.
ISSN: 1217-5692.
20. **Tamusné Molnár V.**: Művészet és nevelés Mitrovics Gyula pedagógiai életművében.
Tanulmányok (Kólcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, Debrecen). 2007/2008, 20-29, 2009.
ISSN: 1217-5692.
21. **Tamusné Molnár V.**: A Debreceni Református Kollégium szerepe a debreceni képzőművészet és rajztanítás kialakulásában és folyamatában (a kezdetektől 1945-ig).
In: Értékkörzés és értékkeremtés : XI. Apáczai-Napok nemzetközi tudományos konferencia, Győr, 2007. október 18-20. : tanulmánykötet [elektronikus dokumentum]. Szerk.: Lőrincz Ildikó, NYME Apáczai Csere János Kar, Győr, [5], 2008. ISBN: 9789639883123

22. **Tamusné Molnár V.**: Képzőművészet és mecenatúra a történelem tükrében.
Tanulmányok (Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, Debrecen), 45-73, 2002. ISSN: 1217-5692.
23. **Tamusné Molnár V.**: A debreceni rézmetsző diákok tevékenysége a XIX. században.
In: Testvérműzsák : az Apáczai Napok Nemzetközi Konferenciája művészeti szekciójának előadásából. Szerk.: Borbély Károly, NYME ACSJ Tanítóképző Főiskolai Kar, Győr, 120-125, 2001.
24. **Tamusné Molnár V.**: A Debreceni Református Főgimnázium diákösszetételének vizsgálata (1907-1915).
Tanulmányok (Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, Debrecen), 97-106, 2000. ISSN: 1217-5692.

List of other publications

Hungarian book(s) (1)

25. Ed. Nanszákne Cserfalvi I., Rózsa L., Szele B., **Tamusné Molnár V.**, Vidáné Nagy E.: Fogalmak a pedagógiában. KFRTKF, Debrecen, 65 p., 2003.

Hungarian book chapter(s) (8)

26. **Tamusné Molnár V.**: A debreceni tanítóképzés pedagógiai tárgyainak megújítása.
In: Tartalmi és módszertani újítások a tanítóképzésben. Módszertani segédanyagok pedagógiai, pszichológiai, tantárgypedagógiai tárgyak oktatásához [elektronikus dokutum]
Szerk.: Pinczésné Palásthy Ildikó, DRHE, Debrecen, [1-8], 2015. ISBN: 9789638429858
27. **Tamusné Molnár V.**, Pinczésné Palásthy I.: Pedagógus-andragógus szerepek és változásai.
In: Módszertani útmutató a sikeres munkavállalást elősegítő tanulási és szociális kompetenciák fejlesztéséhez. Szerk.: Szűcs Enikő, Tolnay Tímea, Partium Kiadó, Nagyvárad, 29-77, 2012.

28. **Tamusné Molnár V.**: A gyakorlatorientált múzeumpedagógiai képzés a Debreceni Egyetem Kolcsey Ferenc Tanítóképző Intézetében.
In: Új múzeumpedagógiai törekvések a hazai felsőoktatásban és a múzeumi gyakorlatban. Szerk.: Foghtóy Krisztina, Pirka Veronika, Kempf Katalin, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 99-114, 2012. ISBN: 9789633121139
29. Kathyné Mogyoróssy A., Rózsáné Szabó D., **Tamusné Molnár V.**: Gondolatok a fenntarthatóság pedagógiájáról.
In: Projektpedagógia-Projektmódszer. Szerk.: Hegedüs Gábor, KFTKFK, Kecskemét, 56-70, 2010.
30. Transl. **Tamusné Molnár V.**: Az oktatási reformok eredete és problémái.
In: Oktatás és társadalom. Szerk.: Kozma Tamás, Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 187-197, 2004. ISBN: 9634727999
31. Pusztai G., **T. Molnár V.**, Torkos K.: Felekezeti felsőoktatás a Tiszántúlon.
In: Intézményi kutatások a felsőoktatásban. Szerk.: Bojda Beáta, DE Neveléstudományi Tansz., Debrecen, 230-260, 2002. ISBN: 9634727182
32. **Tamusné Molnár V.**: A kultúra szponzorálása napjainkban.
In: Felnoftoktatás, ifjúság, művelődés : (A Debreceni Egyetem Művelődéstudományi és Felnoftnevelési Tanszékének tanulmányai). Szerk.: Rubovszky Kálmán, [Debreceni Egyetem], Debrecen, 172-185, 2001. ISBN: 9634726410
33. **T. Molnár V.**: Debrecen kiállítóhelyei a rendszerváltás után.
In: Kihívások és közvetítések : a Debreceni Egyetem Művelődéstudományi és Felnoftnevelési Tanszékének tanulmányai. Szerk.: Éles Csaba, Kálmán Anikó, Debreceni Egyetem, Debrecen, 98-103, 2000. ISBN: 9634725465

Foreign language Hungarian book chapter(s) (1)

34. **T. Molnár, V.**: Lifelong Learning in Women's lives - A New Challenge in European Societies.
In: Nézőpontok és láttelek : A Debreceni Egyetem Művelődéstudományi és Felnoftnevelési Tanszékének tanulmányai. Szerk.: Éles Csaba, [Debreceni Egyetem], Debrecen, 44-56, 2003.

Foreign language international book chapter(s) (1)

35. **Tamusné Molnár, V.** Schimbări în structura rolurilor de pedagog-andragog.
In: Módszertani útmutató a sikeres munkavállalást elősegítő tanulási és szociális kompetenciák fejlesztéséhez = Îndrumător metodologic pentru dezvoltarea competențelor sociale și de învățare în vederea facilitării accesului pe piața muncii. Szerk.: Szűcs Enikő, Tolnay Timea, Partium Kiadó, Nagyvárad, 173-182, 2012. ISBN: 9786068156323

Hungarian scientific article(s) in Hungarian journal(s) (6)

36. **Tamusné Molnár V.**, Andrassy M.: Médiapedagógiai ismeretek a tanítóképzésben.
Magyar Ref. Nev. 12 (1), 55-64, 2011. ISSN: 1585-7565.
37. **Tamusné Molnár V.**: Háborús évek és nevelés.
Módszert. Közl. 47 (2), 84-87, 2007. ISSN: 1219-0608.
38. **Tamusné Molnár V.**: Személyiségfejlesztés múzeumi órákon.
Módszert. Közl. 44 (5), 218-223, 2004. ISSN: 1219-0608.
39. **T. Molnár V.**: A képzőművészeti élet intézményrendszere a rendszerváltás utáni Debrecenben.
Debr. Déli Múz. évkv. 75, 327-355, 2001. ISSN: 0418-4513.
40. Pusztai G., **T. Molnár V.**, Torkos K.: Felekezeti felsőoktatás Észak-Kelet Magyarországon : A harmadfokú oktatás kiterjedésének oktatói percepciója.
Educatio. 9 (3), 611-620, 2000. ISSN: 1216-3384.
41. **T. Molnár V.**: Művésztelepi mozgalom Hajdú-Bihar megyében a rendszerváltás után.
Symposion. 1 (1), 58-62, 1999. ISSN: 1219-3976.

Hungarian conference proceeding(s) (10)

42. **Tamusné Molnár V.**: A művészeti nevelés kérdései Karácsony Sándor életművében.
In: Oktatás határhelyzetben : absztraktfüzet. Szerk.: Balogh Brigitta, [Partiumi Keresztény Egyetem], [Nagyvárad], 24, 2016.

43. **Tamusné Molnár V.:** A múzeumok szerepe a debreceni Kólcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola múzeumpedagógiai képzésében.
In: Zsibongó Múzeum - szimpóziumkötet. Szerk.: Szabolcs Éva, Foghty Krisztina, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 93-101, 2011. ISBN: 9789633120170
44. **Tamusné Molnár V.:** Napjaink múzeumpedagógiai törekvései Debrecenben.
In: Értékkörzés és értékteremtés : XI. Apáczai-Napok nemzetközi tudományos konferencia, Győr, 2007. október 18-20. : tanulmánykötet [elektronikus dokumentum]. Szerk.: Lőrincz Ildikó, NYME Apáczai Csere János Kar, Győr, 94-98, 2008. ISBN: 9789639883123
45. Tamus I., **Tamusné Molnár V.:** Munkácsy Mihály Krisztus-trilógiája és a kisiskolás gyermekek : egy múzeumpedagógiai projekt bemutatása.
In: Értékkörzés és értékteremtés : XI. Apáczai-Napok nemzetközi tudományos konferencia, Győr, 2007. október 18-20. : tanulmánykötet [elektronikus dokumentum]. Szerk.: Lőrincz Ildikó, NYME Apáczai Csere János Kar, Győr, 355-358, 2008. ISBN: 9789637287183
46. **Tamusné Molnár V.:** A múzeumpedagógia helyzete a csatlakozás utáni Magyarországon.
In: Esélyek és kihívások az Európai Unióban : Apáczai-napok 2004 : nemzetközi tudományos konferencia : tanulmánykötet. Szerk.: Varga Józsefné, Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar, Győr, 8-14, 2005. ISBN: 9637287140
47. **Tamusné Molnár V.:** Múzeumi gyűjtemények az iskolák szolgálatában az Európai Unió országaiban.
In: Apáczai Napok 2003 : nemzetközi tudományos konferencia. Szerk.: Bánhidí Miklós, Beyer István, Csóka Géza, Lőrincz Ildikó, Siposné Major Erika, NYME ATFK, Győr, 196-202, 2004.
48. **Tamusné Molnár V.:** A MATRA-program.
Tanulmányok (Kólcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, Debrecen), 80-86, 2004. ISSN: 1217-5692.
49. **Tamusné Molnár V.:** Docensek a múzeumban.
Tanulmányok (Kólcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, Debrecen), 87-90, 2004. ISSN: 1217-5692.
50. **Tamusné Molnár V.:** Személyiségfejlesztés múzeumi órákon.
In: Az európai tanulási tér és a magyar neveléstudomány III. Országos Neveléstudományi Konferencia, Budapest, 2003. október 9-11. : program, tartalmi összefoglalók. Szerk.: Buda András, Holik Ildikó, Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Bizottság, Budapest, 361, [2003].

51. **Tamusné Molnár V.:** A pedagógusképzés helyzete Magyarországon.

Tanulmányok (Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, Debrecen) , 79-89, 2002. ISSN: 1217-5692.

The Candidate's publication data submitted to the iDEa Tudóstér have been validated by DEENK on the basis of Web of Science, Scopus and Journal Citation Report (Impact Factor) databases.

02 May, 2016

